

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26CoCsp/2/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2322204102
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 01. 2026
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Matúš Staríček
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2026:2322204102.2

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu: Mgr. Matúš Staríček a sudcov: JUDr. Ľuboslava Vanková a Mgr. Jozef Mačej, v právnej veci žalobkyne: Intrum Slovakia s.r.o., IČO: 35831154, so sídlom Mýtna 48, Bratislava, zastúpená advokátom: JUDr. Ján Šoltés, so sídlom Mýtna 48, Bratislava, proti žalovanému: A. B., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom C. XXXX, o zaplatenie 9.246,10 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Galanta č. k. 26Csp/143/2022-175 zo dňa 8.10.2024, takto

rozhodol:

Odvolačí súd rozsudok súdu prvej inštancie **r u š í** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Rozsudkom č. k. 26Csp/143/2022-175 zo dňa 8.10.2024 súd prvej inštancie výrokom I. žalobu vo zvyšnej časti zamietol a výrokom II. žalobkyňu priznal 58% náhrady trov konania. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne § 52 ods. 1 až 4, § 52a ods. 2, § 53 ods. 1, 2, 3, § 53c, § 54 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), § 9 ods. 1, 2, § 11 ods. 1 písm. d) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZoSÚ“).

2. Vecne rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobou doručenu súdu dňa 25.10.2022 žalobkyňa žiadala, aby súd uložil žalovanému povinnosť jej zaplatiť sumu 9.246,10 eur s príslušenstvom z dôvodu porušenia platobných povinností zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

3. Súd prvej inštancie vo veci samej rozhodol rozsudkom č. k. 26Csp/143/2022-103 dňa 20.01.2023 tak, že výrokom I. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 7.311,11 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z dlžnej istiny od 28.3.2020 do zaplatenia do 3 dní; výrokom II. vo zvyšnej časti žalobu zamietol a výrokom III. žalobcovi priznal 58 % náhrady trov konania.

4. O odvolaní žalobcu proti vyššie uvedenému rozsudku odvolací súd rozhodol uznesením č. k. 26CoCsp/23/2023-130 dňa 29.2.2024 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch II. a III. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania zistil, že dňa 4.5.2018 žalobkyňa v pozícii veriteľa a žalovaný v pozícii dlžníka uzatvorili zmluvu o spotrebiteľskom úvere podľa ZoSÚ, na základe ktorej poskytla žalobkyňa žalovanému pôžičku vo výške 10.000 eur. Podľa zmluvy mal žalovaný splácať pôžičku v pravidelných 96 mesačných splátkach v sume 158,17 eur, a to až do celkovej sumy 15.184,32 eur. Žalovaný z vyššie uvedenej zmluvy uhradil sumu 2.688,89 eur. Vzhľadom na to, že žalovaný porušil svoju povinnosť splácať poskytnutú pôžičku, resp. jednotlivé povinné splátky riadne a včas, žalobkyňa listom z 26.1.2020 - Predžalobná upomienka, vyzvala žalovaného k úhrade dlžných splátok, na čo poskytla žalovanému dodatočnú lehotu na plnenie viac než 30 dní. Súčasne žalovaného upozornila, že

ak nedôjde aspoň k úhrade najstaršej omeškanej splátky, žalobkyňa bude oprávnená úver zosplatiť. Žalovaný ani v dodatočne poskytnutej lehote dlžné splátky neuhradil. Žalobkyňa dňa 19.3.2020 úver zosplatnila, o čom bol žalovaný informovaný listom z 22.3.2020 - Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru. Neuhradením splátky uvedenej v Predžalobnej upomienke sa žalovaný dostal do omeškania viac než 3 mesiace a súčasne žalobkyni vzniklo v zmysle § 53 ods. 9 OZ oprávnenie vyhlásiť dlh za splatný v celom rozsahu. Právo na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti upravuje článok 12.2 zmluvných podmienok. Celkový dlh žalovaného ku dňu podania žaloby predstavoval sumu 9.246,10 eur.

6. Z úverovej zmluvy mal súd prvej inštancie za preukázané, že v Časti III. bola uvedená ročná percentuálna miera nákladov (ďalej len „RPMN“) vo výške 11,90 %, fixná úroková sadzba 11,90 % ročne, zmluva bola uzatvorená na dobu 96 mesiacov, pričom údaj o maximálnej výške odplaty predmetná zmluva neobsahuje. Súd prvej inštancie poukázal na to, že zo súhrnných informácií o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi za 4. štvrtrok 2017 NBS vyplynul záver, že pri spotrebiteľských úveroch v trvaní od 5 do 10 rokov je priemerná hodnota RPMN 8,75 %. Je zrejmé, že tu zmluvne dojednaná RPMN 11,90 % prevyšuje prípustnú výšku RPMN (8,75 %), čo spôsobuje v zmysle ust. § 11 ods. 1 písm. d) ZoSÚ bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru (nesprávne uvedená výška RPMN v neprospech spotrebiteľa). Vzhľadom na reálne poskytnutú výšku úveru v sume 10.000 eur a platby žalovaného v celkovej výške 2.688,89 eur, platobná povinnosť žalovaného predstavuje rozdiel medzi týmito sumami, t.j. 7.311,11 eur, do ktorej výšky súd žalobe v časti istiny a prislúchajúceho úroku z omeškania 5 % ročne zo sumy 7.311,11 eur od 28.3.2020 do zaplatenia vyhovel už právoplatným rozsudkom č. k. 26Csp/143/2022-103 zo dňa 20.6.2023, ktorého I. výrok nadobudol právoplatnosť 27.7.2023, v dôsledku čoho je súdom konštatovaná dôvodná časť žalobou uplatneného nároku vyčerpaná. Na základe uvedeného súd prvej inštancie žalobu vo vyššej časti zamietol.

7. Vzhľadom na čiastočný procesný úspech žalobkyne súd prvej inštancie rozhodol o náhrade trov konania podľa ust. § 255 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) tak, že žalobkyni priznal náhradu trov konania a trov právneho zastúpenia v miere 58 %, vychádzajúc z percentuálnej miery úspechu žalobkyne po zohľadnení miery úspechu žalovaného.

8. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala odvolanie žalobkyňa s návrhom na jeho zmenu spôsobom vyhovujúcim žalobe aj vo zvyšnej časti. Odvolanie odôvodnila právne § 365 ods. 1 písm. h) CSP a vecne tým, že právny názor súdu prvej inštancie, ktorý mal založiť bezúročnosť úveru je nesprávny. Súdom prvej inštancie zistená výška priemernej RPMN 8,75 % pre úvery so splatnosťou od 5 do 10 rokov zverejnená naposledy v čase uzavretia úverovej zmluvy MFSR v súlade s ust. § 21 ods. 2 ZoSÚ v Súhrnných informáciách o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch bankami a pobočkami zahraničných bánk za 4. štvrtrok 2017 so stavom ku dňu 31.12.2017 sa v zmysle ust. § 53 ods. 6 OZ v spojení s ust. § 1a ods. 1 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka (ďalej len „nariadenie vlády č. 87/1995 Z.z.“) použije na účely stanovenia najvyššej prípustnej výšky odplaty, keď odplata nesmie prevýšiť dvojnásobok priemernej RPMN pri obdobnom úvere ročne. Výška priemernej RPMN uvedená v Súhrnných informáciách o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch bankami a pobočkami zahraničných bánk nepredstavuje najvyššiu prípustnú výšku RPMN. Tento názor súdu prvej inštancie je nesprávny, bez opory v práve. RPMN predstavuje celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vyjadrené ako ročné percento z celkovej výšky spotrebiteľského úveru. RPMN je v zmluve vypočítaná na základe zákonného vzorca uvedeného v prílohe č. 2 ZoSÚ. Na účely výpočtu RPMN v zmluve boli použité celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, ktoré predstavujú len zmluvne dojednaný úrok. Výška úroku, ako aj výška celkových nákladov spojených s úverom, výška úverovej splátky, frekvencia splátok, počet splátok, výška úveru. Všetky tieto parametre vstupujúce do celkového výpočtu RPMN sú v zmluve riadne uvedené v jej základných náležitostiach v čl. III. zmluvy s označením „Pôžička“. RPMN je v zmluve uvedená číselným vyjadrením, žalovaný ako spotrebiteľ tak disponoval informáciou o výške RPMN pre tento úverový produkt. Súdu prvej inštancie taktiež predložili Štandardné Európske informácie o spotrebiteľskom úvere, v ktorých bol žalovaný oboznámený s parametrami úveru vrátane RPMN pred podpisom zmluvy. Taktiež predložili dokument s označením „Informácia o ročnej percentuálnej miere nákladov (RPMN) a priemernej RPMN na príslušný spotrebiteľský úver“, s ktorým bol žalovaný oboznámený pred podpisom zmluvy a v ktorom je uvedený výpočet RPMN pre daný úver, na základe zákonného vzorca. RPMN v zmluve vo výške 11,90% bola vypočítaná v súlade so zákonným vzorcom, z uvedeného dôvodu nie je daný zákonný dôvod pre určenie

bezúročnosti úveru pre nesprávne uvedenú RPMN v neprospech spotrebiteľa podľa ust. v § 11 ods. 1 písm. d) ZoSÚ.

9. Žalovaný sa k odvolaniu žalobkyne nevyjadril.

10. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie proti rozhodnutiu bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou stranou sporu (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 363 CSP) a že odvolateľka použila zákonom prípustný odvolací dôvod (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

11. Podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

12. Žalobou doručenou súdu prvej inštancie dňa 25.10.2022 sa žalobkyňa domáhala zaplata sumy 9.246,10 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 28.3.2020 do zaplata, čo odôvodnila tým, že žalovaný neplnil riadne svoj záväzok splácať úver mu poskytnutý na základe Zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzavretej dňa 4.5.2018.

13. Rozsudkom č. k. 26Csp/143/2022-103 zo dňa 20.6.2023 súd prvej inštancie výrokom I. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyňi sumu 7.311,11 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 28.3.2020 do zaplata, výrokom II. žalobu vo zvyšnej časti zamietol a výrokom III. žalobkyňi priznal 58 % náhrady trov konania. Vecne svoje prvé rozhodnutie vo veci samej odôvodnil tým, že zo súhrnných informácií o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi za 2. štvrtrok 2018 NBS vyplynul záver, že pri spotrebiteľských úveroch vo výške nad 6.500 eur v trvaní od 5 do 10 rokov je priemerná hodnota RPMN 8,34 %. Je zrejmé, že zmluvne dojednaná RPMN 11,90% prevyšuje prípustnú výšku RPMN, čo spôsobuje v zmysle ust. § 11 ods. 1 písm. d) ZoSÚ bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru (nesprávne uvedená výška RPMN v neprospech spotrebiteľa). Vzhľadom na reálne poskytnutú výšku úveru v sume 10.000 eur a platby žalovaného vo výške 2.688,89 eur, platobná povinnosť žalovaného predstavovala rozdiel medzi týmito sumami, t.j. 7.311,11 eur, v ktorej časti súd prvej inštancie žalobe vyhovel. Súd prvej inštancie žalobe vyhovel aj v časti úroku z omeškania uplatneného od šiesteho dňa nasledujúceho po Oznamení o vyhlásení okamžitej splatnosti, a to v zákonnom limite 5 % ročne. Vo zvyšnej časti súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

14. Proti výrokom II. a III. rozsudku súdu prvej inštancie č. k. 26Csp/143/2022-103 zo dňa 20.6.2023 podala odvolanie žalobkyňa.

15. Krajský súd v Trnave uznesením č. k. 26CoCsp/23/2023-130 zo dňa 29.2.2024 rozsudok súdu prvej inštancie č. k. 26Csp/143/2022-103 zo dňa 20.6.2023 v napadnutých výrokoch II. a III. zrušil a vec mu v zrušenom rozsahu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolací súd po preskúmaní odvolaním napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie dospel k záveru o jeho nepreskúmateľnosti, keďže z jeho odôvodnenia nebolo zrejmé, akej právnej úprave odporuje v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená hodnota RPMN 11,90 %, t. j. ako súd prvej inštancie dospel k záveru, že RPMN prekračuje najvyššiu prípustnú výšku odplaty s prihliadnutím na relevantnú právnu úpravu - § 53 ods. 6 OZ, § 1 ods. 1 a 4 a § 1a ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., z akého dôvodu súd prvej inštancie použil Súhrnné informácie o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch za 2. štvrtrok 2018, a to s prihliadnutím na okamih uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere, pričom v odôvodnení napadnutého rozsudku absentovalo tiež vysvetlenie, ako súd prvej inštancie dospel k záveru, že zmluva neobsahuje údaj o maximálnej výške odplaty. Odvolací súd zároveň súdu prvej inštancie vytkol, že odôvodnenie odvolaním napadnutého rozsudku okrem záveru o existencii spotrebiteľského vzťahu medzi stranami sporu neobsahuje náležitý výklad právnych noriem, ktoré na danú vec aplikoval. V nadväznosti na súdom prvej inštancie citované ustanovenie § 1a ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. potom súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku ani nevysvetlil, prečo na zistený skutkový stav aplikoval ust. § 11 ods. 1 písm. d) ZoSÚ,

ktoré bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru nespája s prekročením najvyššej prípustnej výšky odplaty stanovenej podľa osobitných predpisov (v tejto súvislosti porovnaj jednotlivé ustanovenia § 11 ods. 1 ZoSÚ v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy).

16. V poradí druhým rozsudkom č. k. 26Csp/143/2022-175 zo dňa 8.10.2024 súd prvej inštancie výrokom I. žalobu vo zvyšnej časti zamietol a výrokom II. žalobkyni priznal 58 % náhrady trov konania. Súd prvej inštancie poukázal na to, že zo súhrnných informácií o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi za 4. štvrťrok 2017 NBS vyplynul záver, že pri spotrebiteľských úveroch v trvaní od 5 do 10 rokov je priemerná hodnota RPMN 8,75 %. Je zrejme, že tu zmluvne dojednaná RPMN 11,90 % preyšuje prípustnú výšku RPMN (8,75 %), čo spôsobuje v zmysle ust. § 11 ods. 1 písm. d) ZoSÚ bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru (nesprávne uvedená výška RPMN v neprospech spotrebiteľa).

17. Odvolací súd v tejto súvislosti opätovne poukazuje na ust. § 53 ods. 6 OZ v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy, podľa ktorého ak je predmetom spotrebiteľskej zmluvy poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata preyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytovaní peňažných prostriedkov požadovať. Odplatu, podrobnosti o stanovení odplaty, kritériách jej stanovenia a najvyššiu prípustnú výšku odplaty stanovuje vykonávací predpis. Vykonávacím predpisom v danom prípade je nariadenie vlády č. 87/1995 Z. z. v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy.

18. Podľa § 1 ods. 1 a 4 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., odplatu pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi tvoria úrok, poplatky a akékoľvek iné odplatné plnenia alebo iné náklady, ktoré sú dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy a ktoré sú spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov alebo vyžadované pri poskytnutí peňažných prostriedkov. Pri výpočte odplaty sa vychádza z predpokladu, že spotrebiteľská zmluva zostane platná dohodnutý čas a že dodávateľ a spotrebiteľ si budú plniť svoje povinnosti za podmienok a v lehotách dohodnutých v spotrebiteľskej zmluve. Na účely stanovenia najvyššej prípustnej výšky odplaty podľa § 1a sa použije priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov bánk a pobočiek zahraničných bánk pre jednotlivé typy novoposkytnutých spotrebiteľských úverov zverejnená podľa osobitného predpisu naposledy v čase predchádzajúcim uzavretiu spotrebiteľskej zmluvy.

19. Podľa § 1a ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., ak odseky 2 a 3 neustanovujú inak, odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi nesmie prevyšovať dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov podľa § 1 ods. 4 pri obdobnom úvere alebo pôžičke ročne. Na účely tohto nariadenia vlády sa obdobným úverom alebo pôžičkou rozumie obdobný produkt, ktorý je svojou povahou najbližší forme poskytnutia peňažných prostriedkov spotrebiteľovi podľa predchádzajúcej vety.

20. Priemerná hodnota RPMN podľa Súhrnných informácií o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch bankami a pobočkami zahraničných bánk za 4. štvrťrok 2017 pre posudzovaný typ spotrebiteľského úveru predstavovala 8,75 %, pričom dvojnásobok tejto priemernej hodnoty RPMN predstavuje 17,50 %.

21. Podľa § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

22. Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre (limity) zákonného rozhodnutia v zmysle citovaného § 220 ods. 2 CSP, pričom účastníkovi konania musí dať odpoveď na podstatné zásadné otázky a námietky spochybňujúce závery namietaného rozhodnutia v závažných a samotné rozhodnutie ovplyvňujúcich súvislostiach. Právo účastníka a povinnosť súdu na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia vyplýva z potreby transparentnosti služby spravodlivosti, ktorá je esenciálnou náležitosťou každého rozhodnutia. Citované zákonné ustanovenie sa totiž chápe aj z hľadiska práv účastníka na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR, ktorého imanentnou súčasťou je aj právo na súdne konania spĺňajúce garancie spravodlivosti a toto ustanovenie treba vykladať a uplatňovať aj

s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len ESLP, porovnaj napr. rozsudok Garcia Ruiz v Španielsko z 21.1.1999) tak, že rozhodnutie súdu musí uviesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené, rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument účastníka bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia, ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georiadis c. Grécko z 29.5.1997, Higgs c. Francúzsko z 19.2.1998).

23. Vady zakladajúce zmätočnosť súdneho konania, ktoré zavinil súd svojím procesným postupom v rozpore so zákonom, spravidla vždy strane v konaní spôsobujú porušenie jej práva na spravodlivý proces, odnímajú jej možnosť konať pred súdom, pretože jej bránia v realizácii tých procesných práv, ktoré CSP priznáva na účelné uplatnenie alebo bránenie práva proti druhej strane v spore. Vydanie zmätočného rozhodnutia bez ďalšieho nemá svoje právne opodstatnenie, a preto je vždy nevyhnuté takéto rozhodnutie zrušiť najmä z hľadiska ústavou garantovaného práva na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie. O uvedenú vadu konania ide vždy aj vtedy, ak je rozhodnutie súdu nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, čo má za následok jeho nepresvedčivosť. Riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu a inú právnu ochranu vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 236/06). Odôvodnenie má obsahovať dostatok dôvodov a ich uvedenie má byť zrozumiteľné. Súd je povinný formulovať odôvodnenie spôsobom, ktorý zodpovedá základným pravidlám logického, jasného vyjadrovania a musí spĺňať základné gramatické, lexikálne a štylistické hľadiská.

24. Ústavný súd vo svojom uznesení z 23.6.2004 sp. zn. III. ÚS 209/04 vyslovil, že „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takémuto uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpovede na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia.“

25. Porovnajúc odôvodnenie preskúmaného rozsudku prvoinštančného súdu s vyššie citovaným zákonným ustanovením a jeho uvedeným výkladom je zrejmé, že súd prvej inštancie sa ním dôsledne neriadil, a to napriek tomu, že uvedený nedostatok bol súdu prvej inštancie vytknutý už v predchádzajúcom zrušujúcom uznesení odvolacieho súdu. Z odôvodnenia zamietajúceho výroku rozhodnutia vo veci samej totiž nie je možné zistiť vyššie uvedené pre rozhodnutie súdu relevantné skutočnosti, v dôsledku čoho je odôvodnenie rozsudku neúplným, čo zároveň bráni odvolaciemu súdu napadnutý rozsudok riadne preskúmať. Ak je rozhodnutie súdu prvej inštancie nepreskúmateľné, lebo neobsahuje zásadné a určité vysvetlenie dôvodov, na základe ktorých súd rozhodol, prichádza do úvahy iba zrušenie rozhodnutia a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

26. Súd prvej inštancie totiž po čiastočnom zrušení predchádzajúceho rozsudku (vo výrokoch II. a III.) a vrátení mu veci na ďalšie konanie nerešpektoval právny názor vyslovený odvolacím súdom v uznesení č. k. 26CoCsp/23/2023-130 zo dňa 29.2.2024, keď rozhodnutie vo veci samej odôvodnil prakticky totožne s tým rozdielom, že tentokrát vychádzal zo Súhrnných informácií o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi za 4. štvrťrok 2017 NBS, svoje rozhodnutie však bližšie žiadnym spôsobom neodôvodnil. Z odôvodnenia odvolaním napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie nie je zrejmé, akej právnej úprave odporuje v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená hodnota RPMN 11,90 %, t. j. ako súd prvej inštancie dospel k záveru, že RPMN prekračuje najvyššiu prípustnú výšku odplaty s prihliadnutím na relevantnú právnu úpravu - § 53 ods. 6 OZ, § 1 ods. 1 a 4 a § 1a ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., pričom súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku opätovne nevysvetlil, prečo na zistený skutkový stav aplikoval ust. § 11 ods. 1 písm. d) ZoSÚ, ktoré bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru nespája s prekročením najvyššej prípustnej výšky odplaty stanovenej podľa osobitných predpisov.

27. Ústavný súd SR v náleze zo dňa 21.12.2023 sp. zn. III. ÚS 570/2023 konštatoval, že pokiaľ krajský súd dostatočným spôsobom odôvodní, prečo aj druhýkrát zrušil rozsudok okresného súdu, takýto postup

môže byť ústavne súladný. Krajský súd však musí splniť dve podmienky. Jednak musí uviesť konkrétne skutočnosti, pre ktoré sa domnieva, že s ohľadom na cieľ § 390 CSP je pre spravodlivé rozhodnutie účelnejšie vrátiť vec okresnému súdu. Vrátenie veci okresnému súdu musí byť posledná možnosť po tom, čo krajský súd zväží, že jeho rozhodnutie by bolo v danej veci horším riešením. Prítom nie je postačujúce len všeobecné konštatovanie o lepšej vybavenosti okresného súdu pre rozhodnutie. Okrem toho rozhodnutie okresného súdu musí vykazovať závažné nedostatky. Je tomu tak najmä v prípade, keď je zjavné, že sa okresný súd v rozpore s § 391 ods. 2 CSP nijak nevysporiadal so skorším rozhodnutím krajského súdu a vo svojej podstate opakuje rovnaké odôvodnenie a závery alebo inak úplne ignoruje svoje právomoci súdu prvej inštancie, tak ako vyplývajú z ustanovení zákona. Ústavný súd SR zdôraznil, že pokiaľ by nebolo možné odchýliť sa od § 390 CSP, okresné sudy by mali bezbrehý priestor na neplnenie svojich právomocí s následkom ich faktického prenosu na odvolacie sudy, no predovšetkým s rizikom porušenia iných ústavných práv strán civilného sporu.

28. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 341/2007 zo dňa 1.7.2018, obsahom ktorého je: „Pri výklade a aplikácii ustanovení právnych predpisov je nepochybne potrebné vychádzať prvotne z ich doslovného znenia. Súd však nie je doslovným znením zákonného ustanovenia viazaný absolútne. Môže, ba dokonca sa musí od neho (od doslovného znenia právneho textu) odchýliť v prípade, keď to zo závažných dôvodov vyžaduje účel zákona, systematická súvislosť alebo požiadavka ústavne súladného výkladu zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov (čl. 152 ods. 4 ústavy). Samozrejme, že sa v takýchto prípadoch musí zároveň vyvarovať svojvôle (arbitrárnosti) a svoju interpretáciu právnej normy musí založiť na racionálnej argumentácii. V prípadoch nejasnosti alebo nezrozumiteľnosti znenia ustanovenia právneho predpisu (umožňujúceho napr. viac verzií interpretácie) alebo v prípade rozporu tohto znenia so zmyslom a účelom príslušného ustanovenia, o ktorého jednoznačnosti niet pochybnosti, možno uprednostniť výklad e ratione legis pred doslovným gramatickým (jazykovým) výkladom. Viazanosť štátnych orgánov zákonom v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy totiž neznamená výlučnú a bezpodmienečnú nevyhnutnosť doslovného gramatického výkladu aplikovaných zákonných ustanovení. Ustanovenie čl. 2 ods. 2 ústavy nepredstavuje iba viazanosť štátnych orgánov textom, ale aj zmyslom a účelom zákona.“ Odvolací súd tiež poukazuje na uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 1/2014 zo dňa 23.1.2014, v ktorého odôvodnení sa uvádza: „V súvislosti s výkladom tohto ustanovenia ústavný súd považuje v prvom rade za potrebné poukázať na svoju doterajšiu judikatúru, v ktorej už uviedol, že k výkladu právnych predpisov a ich inštitútov nemožno pristupovať len z hľadiska textu zákona, a to ani v prípade, keď sa text môže javiť ako jednoznačný a určitý, ale predovšetkým podľa zmyslu a účelu zákona. Jazykový výklad môže totiž v zmysle ustálenej judikatúry ústavného súdu predstavovať len prvotné priblíženie sa k obsahu právnej normy, ktorej nositeľom je interpretovaný právny predpis; na overenie správnosti či nesprávneho výkladu, resp. na jeho doplnenie či spresnenie potom slúžia ostatné interpretačné prístupy postavené na roveň gramatickému výkladu, najmä teleologický a systematický výklad vrátane ústavne konformného výkladu, ktoré sú spôsobilé v kontexte racionálnej argumentácie prispieť k zisteniu obsahu a zmyslu aplikovanej právnej normy (IV. ÚS 515/2012, IV. ÚS 294/2012, IV. ÚS 92/2012, I. ÚS 351/2010, m. m. I. ÚS 306/2010). Podľa tejto judikatúry ako ústavne nesúladné (porušujúce základné práva sťažovateľa) ústavný súd hodnotí aj také rozhodnutia všeobecných súdov, v ktorých boli zákony, prípadne podzákonné právne úpravy interpretované v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti, napr. v dôsledku prílišného formalizmu (IV. ÚS 515/2012, IV. ÚS 294/2012, IV. ÚS 192/08, IV. ÚS 69/2012, IV. ÚS 92/2012, I. ÚS 26/2010, III. ÚS 163/2011, podobne aj Ústavný súd Českej republiky napr. III. ÚS 150/99).“

29. Aj v rozhodovacej činnosti Ústavného súdu SR sa kladie osobitný dôraz na materiálne chápanie ochrany základných práv a ústavnosti. Ústavný súd pri svojej rozhodovacej činnosti uprednostňuje materiálne poňatie právneho štátu, pričom pri interpretácii a aplikácii právnych predpisov vychádza zo zmyslu a účelu príslušnej právnej úpravy a dbá o to, aby prijaté riešenie bolo akceptovateľné aj z hľadiska všeobecne ponímanej spravodlivosti. Podľa Ústavného súdu SR výklad relevantných právnych noriem nemôže byť taký formalistický, aby sa ním v konečnom dôsledku nielen zmaril účel požadovanej súdnej ochrany, ale aj zabránilo v prístupe k súdnej ochrane z dôvodov, ktoré nemožno v právnom štáte v žiadnom prípade pričítať účastníkovi konania, ktorý sa tejto ochrane domáha.

30. Podľa názoru odvolacieho súdu v prejednávanej veci okolnosti prípadu odôvodňujú záver o neaplikovaní ustanovenia § 390 CSP o zákonom príkaze nezrušiť nové rozhodnutie súdu prvej inštancie po zrušení skoršieho rozsudku, pretože odôvodnenie napadnutého rozsudku vykazuje závažné obsahové nedostatky vo vzťahu k právnomu názoru odvolacieho súdu vyslovenému v

zrušujúcom uznesení zo dňa 29.2.2024, keď súd prvej inštancie nerešpektoval závery vyslovené v predchádzajúcom zrušujúcom uznesení odvolacieho súdu a svoje rozhodnutie bez bližšieho odôvodnenia založil na prakticky totožnej argumentácii nereflektujúcej právnu úpravu citovaných odvolacím súdom aj v jeho predchádzajúcom uznesení (porov. rozhodnutia Ústavného súdu SR – nález sp. zn. III. ÚS 570/2023 z 21.12.2023 a uznesenie sp. zn. IV. ÚS 215/2022 z 26.4.2022 a uznesenia Krajského súdu v Trnave sp. zn. 23Co/26/2019 z 19.11.2019, sp. zn. 10Co/55/2019 z 30.6.2020, sp. zn. 10CoCsp/68/2021 z 22.11.2022, sp. z. 23Co/184/2019 z 21.10.2020, sp. zn. 10Co/65/2020 z 8.12.2021, sp. zn. 23Co/6/2020 z 30.9.2020, Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 15Co/174/2022 z 31.1.2023, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 17Co/33/2018 z 10.4.2018, sp. zn. 9Co/40/2023 z 15.5.2024, sp. zn. 24Co/1/2023 z 27.12.2024, sp. zn. 6CoPr/4/2024 z 10.9.2024). Rovnako je nevyhnutné zachovať dvojinstančnosť konania so všetkými jeho atribútmi, t. j. aby sa strany mohli predovšetkým zúčastniť konania pred súdom prvej inštancie, riadne argumentovať pred súdom prvej inštancie, uplatňovať prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, aby dôkazy vykonával súd prvej inštancie a rovnako ich hodnotil, aby strany sporu mali zachované právo namietať v dvojinstančnom konaní správnosť záverov súdu prvej inštancie (skutkové závery, právne posúdenie) v odvolacom konaní.

31. Vychádzajúc z vyššie uvedeného odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie s použitím ust. § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

32. Povinnosťou súdu prvej inštancie bude v ďalšom konaní riadiť sa názorom odvolacieho súdu, ktorým je podľa § 391 ods. 2 CSP viazaný, opätovne posúdiť žalobou uplatnený nárok (ktorý zostal predmetom konania), vykonať všetky navrhnuté a v zmysle § 295 CSP i nevyhnutné dôkazy, skutkový stav komplexne vyhodnotiť, na zistený skutkový stav aplikovať všetky náležité hmotnoprávne ustanovenia, následne zodpovedať dosiaľ nezodpovedané právne otázky (predovšetkým otázku vecnej legitímácie žalobkyne a platnosti postúpenia pohľadávky) a až potom rozhodnúť opätovne o veci a o trovách konania strán sporu. Súd prvej inštancie v novom rozhodnutí bude dbať na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé s uvedením skutočností, ktoré považoval za preukázané a ktoré nie, z akých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil a ako vec právne posúdil. Povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva strany konania na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu. Svoj právny záver súd zdôvodní zo zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzali do úvahy a stranám konania dá odpoveď na podstatné a relevantné argumenty, aby riešenie konkrétneho právneho problému bolo jasné a zreteľne dané (porov. rozhodnutia Ústavného súdu napr. sp. zn. II. ÚS 193/06, III. ÚS 198/07).

33. Podľa § 396 ods. 3 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie a vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci.

34. Senát odvolacieho súdu toto uznesenie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok dovolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok dovolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).